

ת.ד. 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מאמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת מקץ תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 410

בני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

אין פאלקינו

לפני כמה שנים התודעתי למדרש עתיק ומרתק המובא בכתבי חכמי תימן (שמן למאור' עמ' כח). מדרש זה מגלה כי הסבה שתפלת 'אין פאלקינו', הנאמרת מדי בקר בסיום תפלת שחרית, פותחת בסדר אותיות 'אמן' - "אין פאלקינו... מי פאלקינו... נודה לאלקינו", היא לפי שתפלה זו נתקנה במקום עגית 'אמן'. זאת משום שבימי מלכות יון גזרו היונים על ישראל שלא לענות 'אמן', ומתוך שרצו חכמים שלא תשתכח תורת 'אמן' מישראל קבעו להזכירה בתפלה זו בדרך רמז.

העבדה שהיונים בחרו להטפל למצות 'אמן' יכולה ללמדנו על גדל מעלתה; היונים בקשו "להשפיעם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך". כיון שהבינו שה'אמן' היא כעין 'חומה' המקיפה את עם ישראל ומאפשרת לו להמשיך ולהחזיק במסירות נפש באמונת אבותיו ומתוך כך בשמירת התורה והמצוות, על כן בקשו לבטלה.

עוד חשבת, כי מכף שבתפלה מיוחדת זו תקנו להזכיר שם שמים בכמה וכמה אפנים [אלקנו', אדוננו', מלכנו' מושיענו'] כנגד כל אחת מאותיות 'אמן', נתן ללמד כמה עמק ומשמעות יש בעגית אמן.

אחד מידידי הוסיף והעיר, כי העבדה שמסדרי התפלה שבצו תפלה זו בחתימת התפלה מסמלת את מהותה של עגית אמן, המשמשת חותמת ואשור לברכה.

ימי החנכה שבהם אנו נזכרים שוב במלחמתם של אבותינו כנגד המבקשים לערער את אמונתם, הם בודאי זמן ראוי ומסגל להתחזק מחדש "להודות ולהלל לשמך הגדול" - בעגית 'אמן' כראוי.

שבת שלום וחנכה שמח,

278 ז'אז מכוולס"ן

יעקב אבינו עזין היה בנימין אצלו, והקדים להתפלל עליו.

על פי זאת פרש ה'פרי מגדים' (או"ח תרפב במשב"א) כי על כך אנו מודים בחנכה בתפלת 'על הנסים' במלים: "ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם", לאמר: בימי החשמונאים היתה עת רצון גדולה כל כך, עד שאף שלא התפללו אלא "בעת צרתם", התקבלה תפלתם לרצון.

את הסבה שיש להקדים תפלה לצרה פרש רבי שלמה קלווגר:

הקדוש ברוך הוא אוהב ומקבל ברחון תפלה הנאמרת לפניו מתוך שמחה, כפי שנתן ללמד מלשון הפתוב (תהלים ק ב): "עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברינה". עד שלא באה הצרה על האדם, דעתו מישבת עליו ובאפשרותו להתפלל מתוך שמחה והתרוממות רוח. אך לאחר שבאה עליו הצרה, נפשו נעשית עגומה, ושמחתו בעבודת בוראו נפגמת. לפיכך אמרו חכמים לכל אדם להרבות בתפלה בעודו מצוי בימי שלום, כדי שתפלות אלו תעמדה לזכותו אם חלילה יתרגשו עליו ימי רעה ('חכמת התורה' בהעלתך עמ' רמה).

'מאה ברכות' מורידות שפע וברכה

"ותכלינה שבע שני השבע אשר היה בארץ מצרים; ותכלינה שבע שני הרעב לבוא" (מא נג-נד)

כתב בעל 'סדר היום' (ענין מאה ברכות) כי המקפיד לברך את ברכותיו כראוי משפיעים עליו משמים שפע ברכה ופרנסתו מתברכת. אולם, כדי ששפע זה יגיע בשלמות, על האדם להקפיד לעמוד במקסת הברכות שקבעו חכמים - מאה ברכות ביום.

נתן למצא רמז לדבריו מפרשתנו, מכף שההפך בין הערף הגימטרי של המלים "שני השבע" [שבע מאות שלושים ושבע] לבין הערף הגימטרי של המלים "שני הרעב" [שש מאות שלושים ושבע] הוא 'מאה'. ללמדנו שזכות אמירת מאה ברכות היא העומדת לאדם שתהייה שנותו שנות שבע ולא שנות רעב חלילה.

צו אריה'

היהודי מקיץ לתפלה ולעבודה

"ויקץ פרעה; ויישן ויחלם שנית" (מא ד-ה)

שח הרבי מקוצק:

על יעקב נאמר (לעיל כח טז): "ויקץ יעקב משנתו ויאמר". לעמת זאת על פרעה נאמר: "ויקץ פרעה - ויישן". זהו ההבדל בין יהודי לגוי; היהודי מקיץ משנתו ומיד "ויאמר" - הרי הוא עוסק בתורתו ותפלתו. לעמת זאת הגוי מקיץ משנתו, והרי הוא מתהפף על צדו וממשיך לחלם ('אמת ואמונה' אות שסח).

בטרים יאמרו 'תפלת הדרך'

"הבקר אור והאנשים שלחו... ויוסף אמר לאשר על ביתו קום דרך אחרי האנשים והשגתם" (מד ג-ד)

יש להבין: מדוע הצרך יוסף להורות לשלוחו 'לדרך' אחרי האנשים, הלא כיון שהתנהלו לאטם עם בהמות טעונות משא, יכול היה להשיגם בנקל?

בספריתו הגדולה של הרבי האמרי אמת מגור שכן כתב יד עתיק של רבי חיים ויטל שהכיל את פרושו והנהיגו למכילתא. בהקדמתו לחבור זה כתב רבי חיים ויטל את שנתגלה לו בחלום בתשובה לשאלה האמורה:

יוסף בקש משלוחו לדרך אחרי אחריו, כדי שיוסיף להשיגם בטרים יתרחקו מן העיר כשעור פרסה ויתפללו 'תפלת הדרך' (ראה שו"ע או"ח קי ז). זאת משום שידע שלאחר 'תפלת הדרך' שוב לא יצליח לטפל עליהם את האשמות הגנבה (הגרצ"א אברמוביץ, קבץ נר ישראל' ב [שבועות תשל"ח] עמ' 86).

בדרך נוספת פרש רבי אברהם גניחובסקי את הסבה שיוסף בקש משלוחו למהר ולהשיג את אחריו בטרים יספיקו לומר 'תפלת הדרך'; לפי שאם שיאלצם לשוב למצרים אחר שיאמרו 'תפלת הדרך' יגרם להם לברך 'ברכה לבטלה' (קבץ 'ישרון' כט עמ' שפב).

תפלה הנאמרת

בשימחה - מתקבלת

"וא-ל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את אחיכם אחר ואת בנימין" (מג יד)

חכמים (תנחומא י) למדו מפסוק זה את חובת האדם להקדים תפלה לצרה; "שהרי

המשפנתא שלמה, ונותר גם עדר...

אם משטרת דגנור בכבודה ובעצמה כה מענינת בשטח שלי, כנראה שהוא חשוב להם מאד' - הבין ופתח מיד במשא ומתן קטן, תוך שהוא דורש עבור הקרקע מחיר גבוה ביותר. המפקד נסה להתמקח, אולם כיון שבין כה וכה לא היה אמור לשלם את מחיר העסקה מכיסו, נכנע עד מהרה לדרישה שהצבה בפניו, והעסקה נחתמה לשביעות רצון הצדדים.

כמה ימים לאחר מכן העבירה המשטרה לחשבוננו של הרב ק. כמה מיליוני דולרים שהפכו אותו בבת אחת לעשיר. כל שנדרש ממנו עתה היה לגשת לסניף הבנק הקרוב, להפריש מהסכום שקבל תמורת הקרקע כמה אחוזים בודדים ולסיים עם המשפנתא המיגעית אחת ולתמיד.

מיום זה ואילך היתה דירתם של משפחת ק. שיכת להם, מבלי שתהיה לבנק כל אחיזה בה. אף קשי הפרנסה המעיק הוסר מעליהם. באמצעות הסכום שהתגלגל לידי יכול היה הרב ק. לנצל את חושיו המסחריים ולעשות כמה עסקאות שהעשירוהו עוד ועוד.

עד עצם היום הזה, אם תפנסו לבית משפחת ק. בשעת ברכת המזון, תוכלו לראות כיצד כל אחד מבני המשפחה מברך את ברכת המזון בכונה עלאית, מתוך ברכון, כשכל מלה יוצאת מפיהם בדקדוק ובדבקות. ואל תתפלאו על כך, הן הם זכו לראות בעיניהם את ישועת ה', כשבזכות אמירת ברכת המזון בכונה הפך אביהם מאדם מדכא ומיסר, בעל חוב של רבבות דולרים, לאדם עשיר ובעל נכסים.

הנה כי כן, מגרש נשכח וכמעט חסר ערך ששכן בדגנור הרחוקה, הפך באחת למכרה זהב. בדיוק באותה שעה שבני משפחת ק. החלו להקפיד על ברכת המזון כראוי, עלה במחו הקודח של מפקד משטרת דגנור הרצון להרחיב את מבנה התחנה, ואף להקציב לשם כך הון תועפות שממנו נהנית משפחת ק. עד עצם היום הזה.

ספור זה ספר מפי הגאון רבי גמליאל רבינוביץ מירושלים ששמעו מפי בעל המעשה, אולם המסר הנלמד ממנו נוגע לכל יהודי ויהודי; נדרש מאתנו להקדיש כמה דקות בסך הכל כדי לעשות את הדבר המתבקש ביותר - לומר תודה כראוי לאבינו שבשמים המעניק לנו טובות בלי גבול ומדה. ככל שנעשה זאת בצורה נכונה וראויה יותר, כך נזכה שיפתחו לפנינו שערי שפע, פרנסה וישועה.

"לקראת שבת מלפאת" עקב תש"פ

הקרובים. במשך דקות ארוכות הוא שפך את לבו, והחבר האזין בכאב. נפר היה כי לבו נשבר למשמע צרתו של ידידו הקרוב. דקות ארוכות של שתיקה חלפו עד שנער החבר וקם ממקומו. הוא נגש לארון הספרים, הוציא ממנו 'משנה-ברורה' חלק ב' ואחר עלעול קצר בדפיו הקריא בנעימות את שהביא המשנה ברורה בתחלת סימן קפ"ח בשם הב"ח:

"כתב בספר 'החנוה': כל הזהיר בברכת המזון - מזונותיו מצויות לו כל ימיו בכבוד. והמדקדק יזהר לברך לכתחלה מתוך הספר ולא בעל פה".

"ידידי היקר", אמר החבר לרב ק., "לצערי לא אוכל להושיט לך עזרה כספית, אוכל רק להמליץ לך למים את עצתו של בעל ספר 'החנוה'. נסה לגייס אף את משפחתך לקבלה זו, ואני בטוח שהבטחתו הנחרצת של 'החנוה' לא תשוב ריקם".

הרב ק. שמע והפנים. בבואו הביתה הוא כנס את משפחתו, צטט בפניהם את דברי 'החנוה' והציע להם להצטרף עמו לחאזק בברכת המזון. לשמחתו הרבה התגייסו כלם לענין, וכך מאותו יום ואילך הקפידו כל בני משפחת ק. על ברכת המזון מתוך הכתב - ללא פשרות.

באותה העת ממש, בפברואר העיר דגנור שבקולורדו החליט מפקד המשטרה המקומית כי הוא מכרח להרחיב את מבנה תחנת המשטרה.

לשם כך היה עליו לרכש את המגרש הסמוך למבנה התחנה. ברור קצר העלה כי את המגרש רכש לפני שנים רבות יהודי מניו יורק, ובפסדתו הורישו לבנו המתגורר בניו יורק. מדבר היה בשטח טרשי ושומם שנרכש בשעתו במחיר מוזל, ובשל מקומו הבלתי מבקש כמעט ולא התייגר מאז.

לא נותר למפקד התחנה אלא להתקשר לבעל השטח ולרכש אותו ממנו במחיר שיירש. אלא שבעל השטח היה לא אחר מהרב ק. כשהוא הבין מיהו הגוף המתעניין בשטח שלו, התחדדו חושיו המסחריים באחת ורטט של התרגשות חלף בגוו;

המכתב הרשמי שהגיע באותו יום סגרירי לביתה של משפחת ק. שבשכונת בורו פארק שבניו יורק לא הפתיע אותם כלל. מזה כמה חודשים שהרב ק. אינו מצליח לעמוד בפרעון תשלומי המשפנתא שנטל לצורך רכישת ביתו, והוא ידע היטב שהבנק לא ישתק לאורך זמן...

אף על פי שהתכוון לבואו, רעדו ידיו של הרב ק. כשפתח את המכתב. לבו פרפר כשקרא את שכתב בו באותיות ברורות ובנסח שאינו משתמע לשתי פנים: אם בתוך תשעים יום לא יסלק חוב המשפנתא, יפתח הבנק בהליכי הוצאה לפעל כלפי

כמה ימים לאחר מכן העבירה המשטרה לחשבוננו של הרב ק. כמה מיליוני דולרים שהפכו אותו בבת אחת לעשיר. כל שנדרש ממנו עתה היה לגשת לסניף הבנק הקרוב, להפריש מהסכום שקבל תמורת הקרקע כמה אחוזים בודדים ולסיים עם המשפנתא המיגעית אחת ולתמיד.

משה משטרת דגנור - קולורדו

הדירה המשעבדת תמורת החוב, על כל המשתמע מכך.

הימים חלפו במהירות. למרות מאמציו הרבים לא הצליח הרב ק. לגייס ולו מחצית מהסכום הנדרש, והוא לא ידע את נפשו ממתח וצער. גם אלמלא חוב המשפנתא, בקשי הצליח להתמודד עם ההוצאות הכרוכות בגדול משפחתו הברוכה. כל מקורות הממון שעלו בדעתו כבר נצלו עד תם. איש לא הסכים להלוות לו ולו פרוטה אחת נוספת, כיצד יצליח עתה להתמודד עם חוב נוסף של עשרות אלפי דולרים? האמנם נגזר עליו להאזק עם בני ביתו ומטלטליהם לרחובות של עיר?!

כמה לילות נטולי שנה חלפו עליו עד שהעז לשתף במצוקתו את אחד מחבריו

ברכת גאלה – שחרית

מהות הברכה

בברכה זו מודים אנו על החסד שעשה הקדוש ברוך הוא עם אבותינו שהוציאם ממצרים, בקע להם את הים והפך את בכורי מצרים (טור או"ח סו).

ברכה זו אינה פותחת ב'ברוך', לפי שהיא סמוכה לברכות שלפני קריאת שמע. הסבה שאין קריאת שמע נחשבת להפסק ביניהן, היא לפי שכיון שצריך להסמיך 'אמת' לסוף קריאת שמע, נחשבת ברכה זו כמחברת לקריאת שמע (רשב"ם פסחים קד ב ד"ה וברכה אחרונה). אולם יש הסוברים שברכת 'אמת ויציב' אינה מגדלת כסמוכה לברכה שקדם קריאת שמע, והסבה שברכה זו אינה פותחת ב'ברוך' היא משום שמתחלה כף תקנונה (רשב"א ברכות יא א).

מקור הברכה

לאחר קריאת שמע של שחרית תקנו חכמים לומר ברכה אחת, הפותחת במלים "אמת ויציב". ברכה זו היא השלישית והאחרונה מברכות קריאת שמע הנאמרות ביום. ה'לבוש' (או"ח נח א) באר שהסבה שחלקו את שבע ברכות קריאת שמע לארבע בערב ושלוש ביום, ולא להפך - שלוש בערב וארבע ביום, היא לפי שאמרו חכמים (פסחים ד א): "זרזין מקדימין למצוות", וכיון שהיום מתחיל מהערב, מקדימים להוסיף את הברכה היתרה בקריאת שמע של ערבית.

בסדור 'חסידי אשכנז' (עמ' צז) מובא שלאחר שבגני ארץ ישראל שלחו לבני בבל אגרת, ובה ספרו על מגפה הפוקדת אותם וממיתה מהם מאה נפשות בכל יום, עמדו בני בבל ויסדו את חלקה הראשון של ברכה זו [מ'אמת ויציב' עד המלים 'עזרת אבותינו'] שבו מאה תבות בדייק, וכך נעצרה המגפה.

חמש עשרה וא"וין

בתחלת הברכה יש חמש עשרה מלים רצופות המתחילות באות וא"ו. ב'שבלי הלקט' (ד"ו סדר ברכה שלאחריה) הביא בשם הגאונים שלאחר שתקנו חכמים לברך מאה ברכות בכל יום, בשרו ליהודי הגולה על התקנה החדשה ושאלו אם הם רוצים לקבלה על עצמם. כתשובה עמדו יהודי הגולה ותקנו את ראשיתה של ברכה זו, כשהם משבצים בה חמש עשרה מלים המתחילות באות ו', ואחריהן שתי מלים המתחילות באות ה' ["הדבר הזה"], אשר הערו הגימטרי של כלם יחד הוא בדייק 'מאה'.

בתקוני זמר' חדש (ח"ב פד א) מובא שמי שאינו יכול לענות תשעים אמינים ביום כיון בחמש עשרה וא"וין אלו, אשר יחד עם האות א' של תבת 'אמת' הקודמת להן עולה לגימטריה של אמן.

בנות אמן

אמת שעלינו לשבח את הקדוש ברוך הוא שגאלנו ממצרים, והלואי שיפדנו בקרוב מגלותנו (ראה לעיל בחלק 'מבנה הברכה').

מבנה הברכה

מעקר תקנתה הברכה מתחילה במלים "אמת ויציב", ואולם אנו מחברים את המלה "אמת" למלה "אלקים" הפוסקת את פרשת 'ויאמר'. כפי שחבר הגבאי 'אלקים' ל'אמת', כפתוב (ימיה י'): 'זה' אלקים אמת' (ברכות יד ב).

כתב ה'לבוש' (סי ט) שברכה זו נתקנה על פי שלוש הפרשיות של קריאת שמע: "אמת אלקי עולם מלכנו" - כנגד פרשה ראשונה שיש בה קבלת על מלכות שמים; "אמת אשרי איש שישמע למצותיך" - כנגד פרשה שניה שיש בה קבלת על מצוות; "אמת ממצרים גאלתנו" - כנגד פרשת 'ויאמר' שמזכר בה יציאת מצרים.

את הברכה אנו מסיימים בבקשת: "צור ישראל קומה בעזרת ישראל..." (ראה ירושלמי ברכות א ו). לפיכך בעניית אמן אחריה יש לכוון כפי שמכונים בעניית אמן על ברכות שיש בהן שבח ובקשה. אולם יש שאינם כוללים בקשה על הגאלה העתידה בברכה זו, ולדבריהם יש לכוון כעניית אמן על ברכות השבח (ראה: 'מגן אברהם' סכד י'; 'לקוטי מהר"ח' ברכת ק"ש שלאחריה).

את ברכת הגאלה יש לסמוך לתפלה (ברכות ד ב), ונחלקו הפוסקים (ראה שו"ע או"ח סו ז) האם עניית אמן על ברכת 'גאל ישראל' נחשבת הפסק. כדי לצאת מדי ספק פסק ה'משנה ברורה' (שם ס"ק לה) שהמתפלל יסיים ברכה זו עם שליח הצבור, וכך לא יתחייב בעניית אמן.

אחת שאלתי

שאלה בהלכות ברכות ואמן

פיצד יתכן שיהיה האדם חייב לברך את ברכת 'אמת ויציב' מן התורה?

השאלה והתשובה מעלון פרשת וישלח

שאלה: מי אינו מברך ברכת 'יוצר אור'?

התשובה: א. רב יהודה סובר (ברכות יא ב) שבזמן שבית המקדש היה קיים, אנשי משמר שעבודת התמיד היתה מוטלת עליהם, היו מקדימים לקרא את שמע. ולא היו מברכים לפני קריאתה ברכת 'יוצר אור', כי אם את ברכת 'אהבה רבה' בלבד, וכך פסק הרמב"ם (תמידין ומוספין ד) להלכה.

ב. רבי יהודה סובר (מגלה כד ב) שענין מלדה שלא ראה מאורות ממיו אינו יכול לברך ברכת 'יוצר אור' לפי שלא היתה לו מעולם הנאה מן המאורות. ואולם, ההלכה נפסקה כחכמים שחולקים עליו (שם) וסוברים שסומא יכול לברך ברכה זו לפי שאף הוא נהנה מן המאורות, שכן בשעות האור בגי אדם מבחינים בו ומכנינים אותו בדרך (שו"ע או"ח סט ב)

תשובות נתן ושלח לפקס
שמיספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

בין הפותרים נכונה
יגרל ש"ס עז והדר'
מתמידים. ההגדרה
תתקיים מדי שבוע
ביום חמשי שלאחר
הופעת העלון.

האזהרה בהגדרה שהתקיימה בין שולחי התשובות לעלון וישב
הוא הר"ר דוד דין ממודיעין עלית

וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו

תפלה בעתה – סגלה לפרנסה

אמר הקדוש רבי יחיאל מיכל מנעמירוב הי"ד:

הקפדה על תפלה וקריאת שמע בזמנה היא סגלה לפרנסה. רמז לכך נתן להביא מהפסוק (תהלים קמה טו): "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו" – למי נותן הקדוש ברוך הוא כדי פרנסתו, למקפיד להתפלל "בעתו" – בזמן תפלה (שכרי לוחות) הנהגת ודרך האדם אות זו.

המשיבים לבית הכנסת מאריך ימים

במסכת ברכות (ח א) מובא שרבי יהושע בן לוי אמר לבניו שיקדימו לבוא לבית הכנסת וישארו בו עד שעה מאחרת, והנהגה זו תועיל להם שיאריכו ימים. על פי זאת פרש הש"ה הקדוש את בקשת דוד המלך (תהלים כג ו): "אף טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתתי בבית ה' לארץ ימים"; כך אמר דוד: מאחר שמקפיד אני להשכים ולהעריב "בבית ה'", בטוח אני שאזכה בעבור כך "לארץ ימים". מעתה כל שנותר לי לבקש הוא ש"אף טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי" – שאלו הימים שזכיתי בהם יהיו ימי טובה וחסד, ולא אסבל בהם חלילה קשי ויסורים (של"ה מס' תמיד אות כו).

ההקדמה לתפלה חשיבה מהתפלה עצמה

דרש ראש הישיבה, רבי יהודה צדקה:

המקפיד להקדים ולבוא לבית הכנסת לפני מועד התפלה, הרי הדבר מלמד כי הוא חפץ לעבד את בוראו, ואינו בא לתפלה רק כדי 'לצאת ידי חובה'. כיון שההקדמה לתפלה היא המלמדת על טיבו של המתפלל, אמרו חכמים (פאה א א) שהמשכים לבוא לבית הכנסת אוכל פרות מעשיו בעולם הזה, בעוד שעל התפלה עצמה לא מצאנו שמבטח שכר כזה.

לכך הדגיש דוד המלך ואמר (תהלים קיט לב): "דרך מצותיך ארוץ". קיום המצוה בעצמה אינו מלמד על המקים כי הוא אכן דבק בה' וחפץ לעשות מצותיו, אולם הריצה והזריזות לקיום המצוות מלמדת ומעידה על הרץ כי חפץ הוא לקיים מצוות קונו (קול יהודה ח"ב עמ' ט).

חנכה תשפ"א

לצות בני אמונים, בראשות הרב ר' יעקב דב מרמורשטיין שליט"א, שלום וברכה,

במשפחתנו מקפידים מאד על עניית אמן. האפשרות לומר 'ברכות השחר' לבד – אינה קצת בביטחון. גם כאשר אנו נאלצים לנסע או לשנות מסבה כלשהי את סדר יומנו, תמיד נתכנן תחלה כיצד נוכל לשלב בתוכניתנו את אמירת ברכות השחר בחברותא.

שמחנו מאד כשבנהגלה האחרונה שהתקיימה במסגרת קו הטלפון 'קול אמונים' זכינו במצלמה משוכללת. שמחתנו לא היתה רק על עצם הזכייה, אלא אף על התזכרת שקבלנו באמצעותה משמים – מעניית אמן רק מרויחים!

למעשה אני עצמי איני זקוק לחזוקים... שכן 'מבשרי אהיה' את גדל סולתה של עניית אמן; אני עוסק בתחום שהקורונה פגעה בו מאד. אנשים מהתחום שבו עסקתי נפגעו אנושות ואבדו את מטה לחמם. בתחלה היה לי קשה, התחזקתי מאד במאה ברכות ובעניית אמן, שמעתי ברכות השחר מאנשים רבים יותר והקפדתי להשקיע בכך כונה רבה. והמאמץ השתלם! בהשגחה פרטית מיחדת נכנסתי לתחום חדש בענף השווק, נשאתי חן וחסד בעיני היבואן הראשי, וברוך ה' בסכומה של תקופה אני עובד פחות ומרויח יותר...

אני כותב מכתב זה בימי החנכה שבהם אנו אומרים בתפלת 'על הנסים': "וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל", ומה נחשב 'להודות ולהלל' יותר מברכות ואמן...

אסים ברמז שעליו חשבתי אתמול בעת אמירת ההלל, בקטע הראשון שבו אנו אומרים: "מקמי מעפר דל מאשפת ירים אביון, להושיבי עם נדיבים עם נדיבי עמו"; סופי תבות של: "ירם אביון" הם בגימטריה תשעים, וכן סופי תבות של: "להושיבי עם נדיבים" הם בגימטריה תשעים; בזכות הקפדתי על עניית תשעים אמינים מדי יום זכיתי שיקים בי: "מאשפת ירים אביון – להושיבי עם נדיבים".

בברכה,
ב.ר. - ירושלים.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

זדיק באמונתו

מעלת עניית אמן במשנת בעל ההלולא

ה'חות יאיר' זי"ע א' בטבת תס"ב

בית הקברות היהודי העתיק בבורמקא

רבי יאיר חיים בכרך נולד בשנת שצ"ח לאביו רבי משה שמעון ראב"ד וורמקא. שמש כראב"ד בעיר מגנצא, ובסוף ימיו מלא את מקום אביו בבורמקא, ובה מנוחתו כבוד. נפטר בא' בטבת תס"ב, והוא בן ששים וארבע שנים.

כתב ספרים רבים שרבים אבדו בצוק העתים. בהיותו עמוד ההוראה בדורו הפנו אליו שאלות רבות. את תשובותיו פרסם בספרו המפורסם, שו"ת 'חות יאיר'. בנוסף חבר חבר מקיף על שלחן ערוך – ארח חיים, בשם 'מקור חיים', שנדפס לראשונה בהוצאת 'מכון ירושלים' בשנת תשל"ב.

מתקרבם לש"ץ לשמע הברכות

בנוגע לחובת שליח הצבור לברך את 'ברכות השחר' בבית הכנסת לפני הצבור שיקשיב ויענה אמן, העיד ה'חות יאיר: "ראיתי מנהג ותיקין וישישים אשר מקומם רחוק מן הש"ץ, שהולכים ממקומם ומתקרבם אל המברך בעת שאומר ברכות הללו כדי לשמע היטב ולענות אמן" (מקור חיים'ם כו ב).

לשים לב לכל ברכה

יש להקפיד לענות אמן בכל ברכה. באופן מיוחד יש להזהר ולהזהיר לענות אמן על ברכות שאנשים לא עונים עליהן אמן מחסר שימת לב, כמו ברכת "המחזיר שכניתו לציון" וברכת "המברך את עמו ישראל בשלום" (שם קכד ו).